

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
ХЕРСОНСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра суспільних наук

07715

ЗАТВЕРДЖЕНО
Заступник директора з
навчальної роботи

к.т.н., проф. НУК Дудченко О.М

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

History of Ukraine and Ukrainian Culture

рівень вищої освіти   *перший (бакалаврський)*

тип дисципліни   *обов'язкова*

мова викладання   *українська*

Херсон – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія України та української культури» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» освітня програма «Економіка підприємства»

26» серпня 2022 року. – 18 с.

Розробник: Ватуля Ю.О., к.і.н., доцент, доцент кафедри суспільних наук.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Історія України та української культури» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми "Економіка підприємства"

д.е.н., проф. А.В. Руснак

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Історія України та української культури» розглянуто на засіданні кафедри суспільних наук ХННІ НУК.

Протокол № 01 від «28» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри Л.М. Бойко

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Історія України та української культури» розглянуто методичною радою ХННІ НУК.

Протокол № 01 від «29 » серпня 2022 р.

Голова методичної ради
ХННІ НУК

 О.М. Дудченко

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія України та української культури» затверджена методичною радою ХННІ НУК.

Протокол № 01 від «29» серпня 2022 р.

Голова методичної ради
ХННІ НУК

 О.М. Дудченко

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	6
3. Передумови для вивчення дисципліни	6
4. Очікувані результати навчання	6
5. Програма навчальної дисциплін	7
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування.....	10
7. Форми поточного та підсумкового контролю	11
8. Критерії оцінювання результатів навчання	16
9. Засоби навчання	16
10. Рекомендовані джерела інформації.....	17

ВСТУП

Анотація

Дисципліна «Історія України та української культури» своїм завданням має формування історичної свідомості молоді, в якій поєднуються знання, погляди, уявлення про суспільний розвиток, усвідомлення нею нерозривного зв'язку між минулим і сучасністю, традиціями і досвідом різних поколінь українців, виховання громадянського патріотизму, спонукання до активної наполегливої праці в розбудові і зміцненні держави Україна.

Програма навчальної дисципліни «Історія України та української культури» розрахована на студентів, які вивчили географію, українську мову, правознавство. Програма передбачає комплексне застосування набутих компетенцій для глибокого розуміння історії нашої країни, об'єктивних і суб'єктивних чинників, що впливають на хід історичних подій, зародження та розвиток української культури.

Дисципліна «Історія України та української культури» носить міждисциплінарний характер, вона забезпечує підготовку студентів до вивчення навчальних дисциплін «Правознавство», «Філософія» та «Соціологія».

Ключові слова: історія, історичний процес, народ, держава, правова система, історичні змагання, незалежність, самостійність, культура.

Abstract

The Bachelor degree program "History of Ukraine and Ukrainian culture" provides students with knowledge about the historical past of Ukraine, as well as the ability to systematize, compare and evaluate historical facts and processes.

The discipline "History of Ukraine and Ukrainian culture" has the task of forming the historical consciousness of youth, which combines knowledge, views, ideas about social development, awareness of the inextricable link between the past and the present, traditions and experiences of different generations of the Ukrainians, patriotism education, encouragement to work hard to build and strengthen the state of Ukraine.

The program of the discipline "History of Ukraine and Ukrainian culture" provides a comprehensive application of the acquired competencies for a deep understanding of the history of our country, objective and subjective factors influencing the course of historical events, origin and development of the Ukrainian culture.

The discipline "History of Ukraine and Ukrainian culture" is interdisciplinary; it provides training for future study of Law, Philosophy, and Sociology.

Keywords: history, historical process, people, state, legal system, historical competitions, independence, autonomy.

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 05 – «Соціальні та поведінкові науки»	Обов'язкова	
Модулів - 1		Рік підготовки	
Змістових модулів - 1		1-й	1-й
Електронний адрес на сайті ХННІ НУК: http://kb.nuos.edu.ua/Licensing%20and%20accreditation%20specialties/business-economics-b.html	Спеціальність 051 –«Економіка» Освітня програма «Економіка підприємства»	Семестр	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – Нема		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 90		Лекції	
		15 год	4 год
		Практичні заняття	
		15 год	4 год
		Самостійна робота	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	60 год	82 год
		Індивідуальні завдання – год.	
		Види контролю:	
		екзамен	екзамен

2. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія України та української культури» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

1) інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки

2) загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення даної дисципліни є історія, українська мова, географія, правознавство в курсі повної загальної середньої освіти.

4. Очікувані результати навчання

Очікувані результати навчання згідно освітньо-професійної програми включають:

ПР1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

ПР2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

ПР24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Історія України та розвиток української культури.

Тема 1. Джерела української державності. Державні утворення на території України до формування Київської Русі. Трипільці. Арата і Кіммерія. Культура скіфів. Антська держава. Варяги на території України. Проблема походження назви «Русь». Норманська теорія.

Джерела інформації: основні [1, с. 8-18], [2, с. 5-10], [3, с. 6-9]; додаткові [8, с. 12-20].

Тема 2. Національно-визвольна війна українського народу 1648-1654 рр. Початок Національно-визвольної війни 1648-1654 рр. Правові акти, прийняті в ході війни українського народу. Суспільний лад в роки Визвольної війни. Державний устрій. Правова система. Суд і процес. Українсько-Московський договір. Березневі статті.

Джерела інформації: основні [2, с. 52-58], [4 с. 61-70], [8, с. 65-69]; додаткові [8, с. 48-56].

Тема 3. Українська Центральна Рада. Гетьманат. Директорія. Створення Української Центральної Ради. Всеукраїнські з'їзди. Універсали Центральної Ради. Генеральний Секретаріат. Конституція України 1918 р. Гетьманат. Директорія. Система управління. Падіння української державності. Варшавський та Ризький договори.

Джерела інформації: основні [7, с. 121-128], [11, с. 136-139], [9, с. 70-75]; додаткові [9, с. 34-48].

Тема 4. Колективізація і голодомор в Україні. Зміцнення тоталітаризму. Західна Україна у 20-30-х рр. Колективізація в Україні. Голодомор 1932-1933 рр. Система державного правління в Україні у 30-ті рр. Конституція УРСР 1937 р. Посилення ролі радянських репресивних органів. Західна Україна у 20-30 рр. XX ст.

Джерела інформації: основні [1, с. 88-92], [2, с. 109-112], [6, с.87-93]; додаткові [9, с. 60-72].

Тема 5. Друга світова війна і Україна. Початок війни і українська державність. Органи управління окупаційного режиму на території України. Возз'єднання Закарпатської України з УРСР. Органи управління радянської влади під час війни. Законодавство УРСР в роки війни.

Джерела інформації: основні [1, с. 122-128], [6, с. 116-123], [12, с. 111-118]; додаткові [9, с. 87-98].

Тема 6. Українська РСР в роки неототалітаризму. Український правозахисний рух 70-х рр. Конституція УРСР 1978 р. Право України в 70-ті та на початку 80-х рр. Зміни в органах державного управління в роки перебудови.

Джерела інформації: основні [1, с. 126-130], [2, с. 115-121], [3, с. 132-140]; додаткові [10, с. 105-111].

Тема 7. Україна в роки незалежності. Декларація про державний суверенітет та Акт проголошення незалежності України. Державний устрій. Право України в 90-х рр. Конституція України 1996 р.

Джерела інформації: основні [3, с. 195-201], [10, с. 211-219], [12, с. 231-240]; додаткові [10, с.127-138].

Тема 8. Історія української культури. Витоки української культури. Трипільська культура. Українська культура середньовіччя. Розвиток української культури доби Відродження та Нового часу. Українська культура в радянські часи. Українська культура в часи незалежності.

Джерела інформації: основні [11, с.8-12], [12, с. 38-45], [13, с. 104-110]; додаткові [6, с. 56-70].

Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 2

Розподіл навчального часу за модулями

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	пр.	с.р.		л	пр.	с.р.
Модуль 1. Історія України та зародження і розвиток української культури.								
Тема 1. Джерела української державності	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 2. Національно-визвольна війна українського народу 1648-1654 рр.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 3. Українська Центральна Рада. Гетьманат. Директорія	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 4. Колективізація і голодомор в Україні. Зміцнення тоталітаризму. Західна Україна у 20-30-ті рр. ХХ ст.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 5. Друга світова війна і Україна	12	2	2	8	11,5	0,5	0,5	10
Тема 6. Українська РСР в роки неототалітаризму.	12	2	2	8	11,5	0,5	0,5	10
Тема 7. Україна в роки незалежності.	12	2	2	8	11,5	0,5	0,5	11
Тема 8. Історія української культури.	6	1	1	4	11,5	0,5	0,5	11
Разом за модулем	90	15	15	60	90	4	4	82
Разом з дисципліни	90	15	15	60	90	4	4	82

Теми практичних занять

Теми практичних занять для студентів денної та заочної форм навчання наведені в таблиці 3.

Таблиця 3

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Державні утворення на українських землях.	2	0,5

2	Національно-визвольна війна українського народу 1648-1654 рр. та Переяславська Рада.	2	0,5
3	Українська державність у першій чверті ХХ ст.	2	0,5
4	Голодомор в Україні. Зміцнення радянського тоталітаризму. Західна Україна у 20-30-тих рр. ХХ ст.	2	0,5
5	Україна в роки другої світової війни.	2	0,5
6	Формування неототалітаризму в Українській РСР.	2	0,5
7	Розбудова української державності в роки незалежності.	2	0,5
8	Історія української культури.	1	0,5
	<i>Разом</i>	15	4

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної та заочної форм навчання наведені в табл. 4.

Таблиця 4

Розподіл годин самостійної роботи за видами та формами навчання

№	Вид роботи	Кількість годин		
		Норматив	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Підготовка до лекційних занять	1 год. на 1 лекцію	8	4
2.	Підготовка до практичних занять	1 год. на 1 заняття	8	4
3.	Підготовка реферату	на 1 роботу	8	-
4.	Підготовка до тестів		12	
5.	Підготовка до екзамену		24	44
6.	Виконання контрольної роботи	до 30 год. на 1 роботу		30
	<i>Разом</i>		60	82

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

В якості методів навчання для всіх видів занять використовується:

- робота з літературою, як опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольної-корекційної функції в умовах формальної освіти;

- пояснення, як словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення.

Для лекційних занять застосовується:

- лекція, як усний виклад навчального матеріалу, що характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;

- ілюстрування, як показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символічному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, аудіозаписів тощо;

- відеометод, як використання відеоматеріалів для активізації наочно чуттєвого сприймання, що забезпечує більш легке і міцне засвоєння знань в їх образно-понятійній цілісності та емоційній забарвленості.

Для практичних занять застосовується:

- практична робота, як метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- усні відповіді;

- тестування;

- виконання практичних завдань;

- контрольні роботи (для студентів заочної форми навчання);

- екзамен.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного екзамену.

Питома вага заключного екзамену в загальній системі оцінок - *40 балів*. Право здавати заключний екзамен дається студенту, який з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок і заключного екзамену набирає не

менше 60 балів. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки екзамену.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час виконання завдань практичних робіт.

Виконання контрольної роботи є обов'язковою умовою для здобувачів вищої освіти, що навчаються за заочною формою. Завдання для контрольних робіт добираються з теоретичних питань, що охоплюють зміст робочої програми дисципліни.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів

та їх оцінювання

Практичне заняття

Бал	Критерії оцінювання
4	Студент на основі знань базових категорій дисципліни демонструє творче осягнення матеріалу, вміє систематизувати методичний матеріал, давати об'єктивну оцінку конкретним подіям і процесам. Логічно, безпомилково і ґрунтовно відповідає на поставлені питання.
3,5	Студент володіє понятійним апаратом дисципліни, розуміє логіку історичних процесів, демонструє наявні знання у висновках відповіді, але припускається логічної непослідовності або виявляє неповні знання навчального матеріалу.
3	Студент запам'ятовує, осмислює історичні процеси, виявляє певні вміння їх систематизувати, однак допускає деякі незначні помилки і неточності.
2	Виставляється студентові, який не володіє знанням суттєвих елементів навчального матеріалу, припускається грубих помилок під час усної відповіді, відповідає нелогічно і непослідовно. Демонструє повну нездатність систематизувати матеріал і робити висновки..
1	Студент плутається у відповіді, не може відповісти на питання викладача; в цілому не володіє матеріалом.
0/0	Студент не зміг відповісти.

У чисельнику – для студентів денної форми навчання;

У знаменнику - для студентів заочної форми навчання

Реферат є одним з видів самостійної роботи студента з навчальної дисципліни «Історія України та української культури». Мета написання реферату є поглиблення теоретичних знань, набутих студентами в процесі вивчення дисципліни. Робота над рефератом має сприяти кращому засвоєнню студентами дисципліни та спонукає ґрунтовно вивчати нормативно законодавчу базу, статистичні матеріали, спеціальні наукові видання вітчизняних і закордонних авторів.

Оцінювання реферату проводиться за 16-ти бальною шкалою

Бал	Критерії оцінювання
16	Реферат виконаний у встановлений термін. Історичний матеріал викладено у достатньому обсязі, аргументовано і у правильній послідовності. Використані не тільки рекомендовані джерела інформації, а й новітні, самостійно знайдені у періодичних виданнях та в інтернет-ресурсах. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота достатньо ілюстрована, оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент вільно орієнтується в датах та подіях.
10	Реферат виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено у правильній послідовності, але недостатньо повно. Недостатньо використані рекомендовані джерела інформації. Висновки сформульовані формально або не зв'язані з матеріалами роботи. В оформленні роботи є порушення вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент в цілому орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки та неточності.
5	Реферат виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено безсистемно, висновки сформульовані формально або відсутні. Робота оформлена неохайно, з порушенням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент слабо орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки.
0	Реферат не виконано.

Поточний модульний контроль у формі тестування

Тести для поточного контролю знань здобувачів обираються із загального переліку тестів за відповідним модулем. Тестове завдання містить запитання одиничного вибору різного рівня складності.

Для оцінювання рівня відповідей студентів на тестові завдання використовуються такі критерії оцінювання

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	12	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Система нарахування рейтингових балів та критерії оцінювання контрольної роботи (для заочної форми навчання)

Бал	Критерії оцінювання
28	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі, аргументовано і у правильній послідовності. Використані не тільки рекомендовані джерела інформації, а й новітні, самостійно знайдені у періодичних виданнях та в інтернет-ресурсах. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота достатньо ілюстрована, оформлена акуратно, з дотриманням вимог.
20	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі, логічно. Використані рекомендовані джерела інформації. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота оформлена акуратно, з дотриманням вимог. Разом з тим в роботі є певні неточності.
15	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено у правильній послідовності, але недостатньо повно. Недостатньо використані рекомендовані джерела інформації. Висновки сформульовані формально або не зв'язані з матеріалами роботи. В оформленні роботи є порушення вимог.
10	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено безсистемно. Мають місце грубі помилки. Висновки сформульовані формально або відсутні. Робота оформлена неохайно.
0	Роботу не виконано.

Узагальнюючі результати поточного контролю знань здобувачів вищої освіти за модулями та формами навчання

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Участь у практичних заняттях	8 · 4 бали = 32 бали	8 · 4 балів = 32 бали
Реферат	16 балів	-
Поточний	1 МКР · 12 балів = 12 балів	-

модульний контроль		
Виконання контрольних робіт	-	1 роб. · 28 балів = 28 балів
Всього	60	60

Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти у формі екзамену

Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Історія України та української культури» проводиться після закінчення її вивчення у формі письмового екзамену відповідно до графіку навчального процесу.

Підсумковий контроль складається з відповідей на три теоретичних питання та тест у білеті.

Бал	Критерії оцінювання
10	Студент вільно володіє матеріалом, вільно орієнтується в історичних подіях, повно, послідовно, логічно і аргументовано викладає їх, підкріплюючи вдалим прикладами. Використовує інформацію з новітніх джерел. Демонструє вміння систематизувати знання даної теми та робити правильні висновки.
8	Студент володіє історичним матеріалом, вміє орієнтуватися в історичних подіях, достатньо повно, послідовно і логічно викладає матеріал, вміє робити висновки. Разом з тим у відповіді присутні деякі неточності і помилки.
6	Студент в цілому володіє матеріалом, орієнтується в історичних подіях, послідовно і логічно викладає матеріал, однак його відповіді не вистачає аргументації. Студент не використовує новітніх даних з даної історичної проблеми, а користується старими.
4	Студент в цілому володіє матеріалом, непогано орієнтується в історичних подіях, послідовно викладає матеріал, хоча його відповіді бракує логічності і аргументації. Допускаються певні помилки. Студент використовує дані з застарілих джерел, слабо вміє систематизувати матеріал, робить висновки, що мають загальний характер.
2	Студент знає основні історичні факти, але не в стані їх пов'язати між собою, відтак його відповідь нелогічна і непослідовна. Повністю відсутнє вміння систематизувати матеріал, мають місце грубі помилки.
0	Студент не орієнтується у матеріалах питання, не може відповісти на додаткові питання за змістом навчальної дисципліни.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінкою результатів навчання є сума балів, набраних здобувачем вищої освіти протягом семестру за результатами поточного контролю, передбачених програмою навчальної дисципліни та балів, отриманих ним при складанні комплексного екзамену.

№ теми	Денна форма		Заочна форма	
	Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
Т 1	Практичне заняття	4	Практичне заняття	4
Т 2	Практичне заняття	4	Практичне заняття	4
Т 3	Практичне заняття	4	Практичне заняття	4
Т 4	Практичне заняття	4	Практичне заняття	4
Т 5	Практичне заняття	4	Практичне заняття	4
Т 6	Практичне заняття	4	Практичне заняття	4
Т 7	Практичне заняття	4	Практичне заняття	4
Т 8	Практичне заняття	4	Практичне заняття	4
	Реферат	16	-	-
ПМК	Тест	12	-	-
-	-	-	Контрольна робота	28
Сума		60	Сума	60
Підсумковий контроль	Екзамен, в т.ч. письмові відповіді на три питання та тест	40	Екзамен, в т.ч. письмові відповіді на три питання та тест	40
Сума		100		100

9. Засоби навчання

З метою формування у майбутніх фахівців професійної компетентності в освітньому процесі використовуються такі засоби навчання:

- мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проекційна апаратура (відеокамери, проектори, екрани тощо);
- комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі;
- бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література тощо).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Білоцерківський В. Я. Історія України: Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. - 536 с.
2. Бойко О. Д. Історія України. – К. : «Академія», 2012. - 704 с.
3. Віднянський С. В., Вегеш М. М. Августин Волошин і Карпатська Україна в історії українського державотворення. – К. : Інститут історії України, 2021. – 372 с.
4. Гуржій О. Західна Європа та Гетьманщина в середині XVII-XVIII ст.: соціально - економічні аналогії, закономірності, специфіка. – К.: Інститут історії України, 2021. – 128 с.
5. Історія української культури. : за загал. ред. І. Крип'якевича. - 4-те вид., стереотип. - К.: Либідь, 2002. – 656 с.
6. Кульчицький С. Росія і Україна в перший рік після повалення самодержавства: деконструкція більшовицького міфу про революцію.– К.: Інститут історії України, 2021. – 244 с.
7. Лазарович М. В. Історія України. – К.: Знання, 2013. – 685с.
8. Мицик Ю. А., Бажан О. Г. Від трипільців до кіборгів: Коротка історія України. – К.: ТОВ «Видавництво "КЛІО"», 2020. – 688 с.
9. Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу. – Київ: Центр навчальної літератури, 2020. – 141 с.
10. Павлова О., Мельничук Т. Історія української культури. – Київ: Центр навчальної літератури, 2019. – 340 с.

Допоміжна література

11. Історія і культура України: електрон. підручник для студ. природнич. і техн. спец. / В.В. Іваненко, Г.Г. Кривчик. – Д.: ДНУ ім. Олесь Гончара, 2016. – 206 с.
12. Мараєв В. Україна, 1918: Хроніка. – Х.: Фоліо, 2020. – 295 с.
13. Революція Гідності: на шляху до історії: Збірник наукових праць. Відп. ред.: І. Пошивайло, Л. Онишко. – К.: Національний музей Революції Гідності, 2020. – 384 с.

14. Турченко Ф. Г. Микола Міхновський: «Одна, єдина, нероздільна, вільна, самостійна Україна...» / НАН України. Інститут політичних і етнонац. досліджень ім. І.Ф. Кураса. – К.: Парлам. вид-во, 2020. – 432 с.

15. Україна в Другій Світовій війні: погляд з ХХІ ст. Документи і матеріали.– Ч. 1. Ред. кол.: В. А. Смолій (голова), О. В. Бажан, Г. В. Боряк, та ін.– К.: Наукова думка, 2020. – 943 с.

16. Шаповал Ю. І., Верба І. В. Михайло Грушевський: " Я сам прийшов до політики через історію...". – К.: Парлам. вид-во, 2018. – 496 с.

17. Шабанова, Ю.О., Тарасова, Н.Ю., Дичковська, О.Я. Історія української культури: навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання. – Дніпропетровськ, 2012. – 141 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

<http://history.org.ua>

<http://litopys.org.ua>

<http://litopys.kiev.ua>

<http://ukrstor.com>

<http://unitest.com/uahist>

<http://uahistory.kiev.ua>

Сайт ХННІ НУК: <http://kb.nuos.edu.ua>

Розробник

к.і.н., доцент

Ватуля Ю.О.